ſuurt rikuſt pidanud ja iſe oma kuningat eneſele walitſenud kui keik muud rahwaſugud wanal aeal, ja ei ole Maarahwa ja teiste rahwa wahel ſuurt wahet olnud, waid keik rahwas Lääne- ja Soome- ja Põhjamere kaldal üheſuguſed paganad ehk ebauſulised, ſiis ta ehk jätaks niiſuguſt rumalat tempu maha ja wõiks niſamute omaſt ſuguſt ſuurustada ja ſelle peale uhke olla, kui teiſe rahwa ſuguſt ſündinud inimene. Maarahwa keigelähemad ſugulaſed on Soomlaſed teiſel pool Soomemerd. Need on teiſed mehed, neil on oma ſugu laste ja meeste kooliſid, need räägiwad, lugewad ja kirjutawad keigis paigus omma keelt, ni hästi iſekeskis, kui teistega, ni hästi turu ja uulitſa peal, kui kirikus ehk palli peal, ja panewad ſeda imeks, et nende wennakſed ja naabred Eesti- ja Liiwimaal ni arad on ja äraunaſtawad, kui nad peawad tunniſtama, ennaſt Maarahwa ſuguſt olewad. Et kalendritegia omalt poolt ka natukene aidaks, et lugiad õpikſid oma endiſt põlwe tundma, annab tema ſeekõrd neile mõnda tüti kalendris lugeda, mis Eestirahwa wana aea mälestuſt uendab. Eſimene tük on waeſelapſe laul, mis Eestirahwa laulikud wanal ennemuiſtſel aeal on laulnud ja mis meie Kalewipoea raamatuſt oleme wäljakirjutanud, mis praegu Laakmanni juures Tartus trükitakſe, ühel pool Maakeele, teiſel pool Sakſakeele, ja mis odawa hinna eeſt ehk ſealt wõib osta. Seal raamatus on ülespandud, kuidas Kalewipoeg, ennemuiſtene Eestimaa wanem ehk kuningas, kes üks wäga tubli sõdia ja tark walitſeja ja pealegi kange ihujõuuga mees olnud, oma rahwaſt on walitſenud ja oma maad harinud ja igal wiiſil parema kõrra peale ſeadnud. Teine ja kolmas kalendri tük: „Tartu linna lugu“ ja „Maarahwa iſamaa“ ei ole Kalewipoea raamatuſt wõetud, waid ühe Maarahwa sõbra kirjutud ſelleſama wiiſi ja moodu

järele, kuidas wanad laulikud on laulnud ja rääkinud; neljas tük on reiſia mehe mõted, kes minewal ſuil Tartuſt Waſtſeliina kaudu Wenemaale sõitis ja keik tahetepani ja paberi peale ülespiſtis, mis Waſtſeliinani temale etepuutus. Et tänawuſed kalendritaguſed jutud keik wiimſed Tallinakeele murde järele on kirjutud, tuleb ſeſt, et kirjutaja Tartukeelt ei mõiſtnud. Noh, eeſtotſa ei ſaand ſiin kalendris muud kui Tallinakeelt räägitud, kes ſiis ſeda tänawu tahaks ärakeelda! Ärge ſiis laitke mite, armad, enne aegu, waid wõtke tänuga wastu, mis teile armuga pakutakſe.

Waeſelapſe laul.

Kui ma kuuldu kukutelles,
Hõbeſida ilmutelles
Käänan Peipſe kallastelle,
Seal tuleb wasta igal ſammul,
Tuleb wasta mitu tüki,
Toſin tunniſtuſetähti,
Mälestuſeks jäänud märki.
Peipſe järwe kalda piiril
Nõuka peremehe talus
Walju wanema ſunduſel
Elas üksi waenelapsi,
Kaswis karjapoisina.
Pidi hoidma eide uteid,
Pudukarja kaitſemaie,
Tõurakarja hoidemaie.
Waenelapsi alaorja
Saatis karja kaugeella,
Lehmad lauſa lepikuſſe,
Waſikad alla waarikuſſe,